

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

มนุษย์ไม่สามารถใช้ชีวิตอยู่ตามลำพังอย่างโดดเดี่ยวได้ จึงต้องรวมกันอยู่เป็นครอบครัว เป็นหมู่เหล่าเกิดเป็นสังคม จากสังคมขนาดเล็กมีประชากรไม่มากเริ่มขยายเป็นสังคมใหญ่มีประชากรมากขึ้น เกิดการติดต่อปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลภายในกลุ่มและระหว่างกลุ่ม การอยู่รวมกันเป็นสังคมนย่อมมีความแตกต่างกันในเรื่องรูปร่าง เชื้อชาติ เพศ วัย ภาษา ฐานะ แนวคิด ความเชื่อ การศึกษา รวมทั้งสภาวะทางอารมณ์และจิตใจของแต่ละบุคคล จึงทำให้นิสัยและพฤติกรรมของบุคคลแตกต่างกันไป ดังนั้นการติดต่อปฏิสัมพันธ์ของมนุษย์ จึงเกิดขึ้นทั้งความร่วมมือ การพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน รวมไปถึงความขัดแย้งหรือข้อพิพาทต่าง ๆ เมื่อเกิดปัญหาหรือความขัดแย้ง ผู้ประสบปัญหาย่อมหาทางแก้ไข เยียวยา หาที่ปรึกษา ถ้าปัญหานั้นมีคู่กรณี คู่กรณีแต่ละฝ่ายย่อมต้องการเอาชนะกันไม่ว่าจะทางใดก็ทางหนึ่ง จนกลายเป็นป่อเกิดของอาชญากรรมในที่สุด ซึ่งทางทฤษฎีอาชญาวิทยาถือว่าอาชญากรรมเป็นปรากฏการณ์อย่างหนึ่งทางสังคม (Crime is social phenomena) เพราะมนุษย์มีสัญชาตญาณเอารัดเอาเปรียบเบียดเบียนกัน ผู้แข็งแรงกว่าย่อมเบียดเบียนเอารัดเอาเปรียบผู้ที่อ่อนแอกว่า (เหมราษ ธานีไทย. 2547 : 2)

เมื่อเกิดปัญหาแล้วจะต้องมีผู้แก้ปัญหาหรือคนกลาง ซึ่งจะต้องให้ความยุติธรรมทั้งสองฝ่าย โดยอาศัยหลักความพึงพอใจของคู่กรณี หากไม่เป็นที่พอใจก็จะนำหลักจารีตประเพณีหรือวัฒนธรรมของแต่ละท้องถิ่นมาใช้เป็นเกณฑ์ในการตกลง ใกล้เคียงเบื้องต้น หากยังไม่สามารถตกลงกันได้ก็อาจจะเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมตามกฎหมายของรัฐที่กำหนดไว้ คือกฎหมาย ซึ่งจะใช้อำนาจทางศาลยุติธรรม ในการตัดสินปัญหา

สังคมไทยในชนบทมีการช่วยเหลือเกื้อกูลกันให้ความเคารพนับถือผู้อาวุโสหรือผู้นำหมู่บ้าน ซึ่งผู้ที่ได้รับทราบถึงปัญหา ความขัดแย้งของประชาชนในเบื้องต้นเป็นอย่างดี คือกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน มักจะเป็นผู้ที่รับทราบเหตุ หรือรับแจ้งเหตุเบื้องต้น เป็นคนกลาง หรือเป็นผู้รับหน้าที่ตกลงเจรจาในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทเบื้องต้น เมื่อไม่สามารถจะตกลงกันได้ คู่กรณี

หรือ ผู้ที่สูญเสียผลประโยชน์ยอมหาทางแก้ปัญหาโดยวิธีอื่น ส่วนมากจะไปแจ้งความร้องทุกข์กับตำรวจ หรือยื่นคำร้องฟ้องต่อศาลยุติธรรม ต่อไป

ภาระหน้าที่ของตำรวจมีมากมายหลายอย่าง มิให้ทั้งหมด ให้ทั้งโทษต่อประชาชนเปรียบเสมือนมีคสองคม หากใช้ในทางที่เป็นประโยชน์ก็เป็นคุณ ในทางกลับกันหากใช้ในทางที่ผิดก็เป็นโทษต่อผู้ใช้ มีบุคคลหลายคนเคยพูดเปรียบเปรยไว้ว่า การคบกับตำรวจเหมือนกับนิทานอีสป เรื่อง “ชาวนาถับงูเห่า” หรือพูดว่าสถานที่ซึ่งไม่มีใครต้องการอยากจะไปคือ “โรงพยาบาล กับ โรงพัก(สถานีตำรวจ)” แต่เมื่อถึงภาวะจำเป็นก็ต้องไปใช้บริการของตำรวจ ซึ่งหน้าที่แท้จริงของตำรวจคือการบริการประชาชน บำบัดทุกข์ บำรุงสุข ต่อประชาชนเป็นผู้รักษากฎหมาย ทำให้กฎหมายเกิดความศักดิ์สิทธิ์ เฉพาะแต่เรื่องความผิดทางอาญาที่มีบทกำหนดโทษ คือ ประหารชีวิต จำคุก กักขัง ปรับ ริบทรัพย์สิน (ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 18) เท่านั้น ส่วนเรื่องทางแพ่งเป็นหน้าที่ของผู้เสียหาย ทนายความ อัยการ ยื่นฟ้องต่อศาลยุติธรรมเอง หน้าที่หลักประการหนึ่งที่สำคัญของตำรวจคือการอำนวยความสะดวกยุติธรรม รับแจ้งความร้องทุกข์ บุคลากรของตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่นี้ คือ “พนักงานสอบสวน”

พนักงานสอบสวน มีหน้าที่เช่นเดียวกับเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ทำหน้าที่อื่น มีอำนาจหน้าที่ในการจับกุม สืบสวน และที่เพิ่มขึ้นจากเจ้าหน้าที่ตำรวจหน้าที่อื่นคือ รับแจ้งความร้องทุกข์ สอบสวนคดีอาญา ซึ่งเป็นกระบวนการยุติธรรมเบื้องต้นหรือต้นธารแห่งความยุติธรรม เริ่มต้นจากมีผู้เสียหายมาแจ้งความร้องทุกข์ หากเป็นความผิดทางอาญา พนักงานสอบสวน ก็มีหน้าที่ต้องรับคำร้องทุกข์แล้วรวบรวมพยานหลักฐานทุกชนิด เท่าที่สามารถจะทำได้ เพื่อประสงค์จะทราบข้อเท็จจริงและพฤติการณ์ต่าง ๆ อันเกี่ยวกับความผิดที่ถูกกล่าวหา และเพื่อจะรู้ตัวผู้กระทำความผิดและพิสูจน์ให้เห็นความผิด (ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 131) รวมทั้งมีอำนาจเรียกตัวบุคคล หรือสิ่งของ มาเพื่อเป็นพยานประกอบการสอบสวน หรือเรียกตัวผู้ต้องหามาแจ้งข้อกล่าวหาเพื่อดำเนินคดีตามกฎหมาย หากเป็นความผิดทางแพ่ง หรือความผิดที่ไม่เกี่ยวกับคดีอาญา เช่นรับแจ้งเอกสารหาย ก็จะทำการบันทึกไว้เป็นหลักฐานหรือแนะนำให้ไปฟ้องคดีเองทางศาล หรือหากมีผู้จับกุมผู้กระทำความผิดทางอาญามาส่งให้ดำเนินคดี พนักงานสอบสวนก็จะรับตัวไว้ทำการสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานจนทราบถึงพฤติการณ์แห่งความผิด จากนั้นก็ทำการเปรียบเทียบหากเป็นคดีที่อยู่ในอำนาจที่สามารถทำการเปรียบเทียบปรับได้ ถ้าเป็นความผิดที่เกินอำนาจก็จะส่งสำนวนการสอบสวนพร้อมตัวผู้ต้องหาพร้อมความเห็นให้พนักงานอัยการพิจารณาต่อไป หรือหากเห็นว่าการกระทำของผู้ต้องหาไม่เป็นความผิดก็จะสรุปสำนวนการสอบสวนมีความเห็น “สั่งไม่ฟ้อง”

ส่งสำนวนการสอบสวนให้พนักงานอัยการ พิจารณา ส่วนตัวผู้ต้องหาที่ปล่อยตัวไป ซึ่งหน้าที่รับแจ้งความร้องทุกข์นี้ก่อนที่จะเข้ามาสู่พนักงานสอบสวน บางครั้งจะมีเจ้าพนักงานที่ชาวบ้านให้ความเคารพเชื่อถือรับทราบเหตุหรือรับแจ้งเหตุเบื้องต้นแล้ว หากมีการตกลงเป็นที่พอใจกันระหว่างคู่กรณี เรื่องดังกล่าวก็จะไม่เข้ามาถึงพนักงานสอบสวน ซึ่งเป็นผู้ที่ให้การช่วยเหลือชาวบ้านได้ในเบื้องต้น เป็นผู้ช่วยติดต่อประสานงานระหว่างประชาชน ผู้เสียหายกับพนักงานสอบสวน ช่วยแจ้งเบาะแสสืบสวนหาพยานหลักฐานต่าง ๆ เจ้าหน้าที่ซึ่งรับแจ้งเหตุเบื้องต้นดังกล่าวนั้นก็คือ “กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน”

กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เป็นเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองที่อยู่ในระดับตำบลและหมู่บ้าน มีอำนาจหน้าที่หลายอย่างในการช่วยเหลือประชาชนในเขตอำนาจปกครองของตน เป็นผู้ติดต่อประสานงานระหว่างหน่วยงานราชการกับประชาชน แจ้งข่าวสารข้อมูลของทางราชการต่อประชาชน เป็นผู้รับทราบปัญหาเบื้องต้นต่าง ๆ ของประชาชนในหมู่บ้าน นำปัญหาเพื่อแจ้งต่อทางราชการ รวมทั้งเป็นคนกลางในการตกลงไกล่เกลี่ยข้อพิพาทเบื้องต้น หากเป็นปัญหาที่รุนแรงไม่สามารถตกลงกันได้หรือเกินอำนาจหน้าที่ ก็จะเป็นผู้แนะนำเบื้องต้น หรือพาผู้เสียหายเข้าพบพนักงานสอบสวน เพื่อดำเนินการต่อไป ตลอดจนเป็นผู้ประสานงานระหว่างประชาชนกับพนักงานสอบสวน หรือทางราชการ

ดังนั้นบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน กับพนักงานสอบสวน ประจำสถานีตำรวจต่าง ๆ จึงมีความสัมพันธ์สอดคล้องกันทางปฏิบัติ เพราะเป็นเจ้าหน้าที่หรือเป็นตัวแทนของรัฐ ผู้ที่ทราบถึงสภาพความเป็นอยู่และปัญหาของประชาชนดีที่สุด เนื่องจากกำนัน ผู้ใหญ่บ้านเป็นบุคคลที่ชาวบ้านให้ความเคารพนับถือ เป็นผู้ที่ชาวบ้านคัดเลือกมาเป็นตัวแทนของประชาชนในหมู่บ้าน หากการปฏิบัติงานของพนักงานสอบสวนได้รับความร่วมมือจากกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ย่อมได้รับความสะดวก รวดเร็ว ทราบถึงมูลเหตุแห่งปัญหาที่แท้จริงสามารถช่วยเหลืออำนวยความสะดวกเบื้องต้นกับประชาชนได้ถูกต้อง

ปัจจุบันผู้วิจัยในฐานะเป็นพนักงานสอบสวน ปฏิบัติหน้าที่งานด้านสอบสวนมาแล้วเป็นเวลานาน 19 ปี พบปัญหาที่เกิดขึ้นของประชาชนที่มาติดต่อราชการกับพนักงานสอบสวนขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ไม่ทราบถึงวิธีการ ขั้นตอนในติดต่อราชการหรือแจ้งความร้องทุกข์ เช่น ขาดพยานหลักฐานหรือเอกสารสำคัญ ที่จะใช้ในการติดต่อแจ้งความ จึงทำให้เกิดความล่าช้า ไม่สามารถช่วยเหลือได้เท่าที่ควร ซึ่งผู้ที่จะเป็นคนกลางในการติดต่อประสานงานได้ดีที่สุดคือ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เพราะเป็นผู้รับทราบเหตุเบื้องต้น ใกล้ชิดประชาชน สามารถให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษา แก้ปัญหาเบื้องต้นแก่ประชาชนได้ดี ตลอดจนมีบทบาทหน้าที่คล้าย

กับพนักงานสอบสวนในหลายเรื่อง เช่นมีอำนาจหน้าที่ในการไต่ถามทวนซักพินาศ สามารถจับกุมผู้กระทำความผิดอาญา ตลอดจนรวบรวมพยานหลักฐานเบื้องต้นได้ หากได้รับความร่วมมือจากกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ก็จะเกิดประโยชน์ต่อประชาชนมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองในระดับตำบลและหมู่บ้านต่อการปฏิบัติงานของพนักงานสอบสวน เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนปรับปรุง พัฒนาการปฏิบัติงานของพนักงานสอบสวน ในท้องที่กิ่งอำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองในระดับตำบลและหมู่บ้านต่อการปฏิบัติงานของพนักงานสอบสวน สถานีตำรวจภูธรกิ่งอำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย
 2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองในระดับตำบลและหมู่บ้านต่อการปฏิบัติงานของพนักงานสอบสวน สถานีตำรวจภูธรกิ่งอำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย ที่มีอายุ ระดับการศึกษา และระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งที่แตกต่างกัน
 3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองในระดับตำบลและหมู่บ้านต่อการปฏิบัติงานของพนักงานสอบสวน สถานีตำรวจภูธรกิ่งอำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย
- สมมติฐานการวิจัย

1. ระดับการมีส่วนร่วมของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองในระดับตำบลและหมู่บ้านต่อการปฏิบัติงานของพนักงานสอบสวน สถานีตำรวจภูธรกิ่งอำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย อยู่ในระดับปานกลาง
2. เจ้าพนักงานฝ่ายปกครองในระดับตำบลและหมู่บ้าน ที่มีอายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง แตกต่างกันมีส่วนร่วมแตกต่างกัน

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตพื้นที่การศึกษา (Area) หมายถึง เขตพื้นที่ กิ่งอำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย จำนวน 5 ตำบล 73 หมู่บ้าน

2. ประชากร (Population) ได้แก่ ผู้ดำรงตำแหน่ง กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน ในเขตพื้นที่กิ่งอำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย จำนวน 5 ตำบล 73 หมู่บ้าน รวมจำนวน 219 คน การวิจัยครั้งนี้ศึกษาจากประชากรทั้งหมด

3. ตัวแปรที่ศึกษา คือ

3.1. ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ได้แก่ คุณลักษณะของ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน ซึ่งประกอบด้วย

อายุ

ระดับการศึกษา

ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง

3.2. ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่ การมีส่วนร่วมของ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน ต่อการปฏิบัติงานของพนักงานสอบสวน ซึ่งสรุปได้จากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.2.1 ด้านการรับแจ้งเหตุเบื้องต้น

3.2.2 ด้านการช่วยเหลือ แนะนำประชาชน

3.2.3 ด้านการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

3.2.4 ด้านการช่วยสืบสวนติดตามหาพยานหลักฐาน

3.2.5 ด้านการช่วยติดต่อประสานงานระหว่างประชาชนกับพนักงานสอบสวน ประกอบกับขั้นตอนการมีส่วนร่วมมี 4 ตอน (วิรัช วิรัชนิภาวรรณ, 2530 : 61- 63)

1) การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา

2) มีส่วนร่วมในการวางแผนแก้ไขปัญหา

3) มีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามแผน

4) มีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล

นิยามศัพท์เฉพาะ

พนักงานสอบสวน หมายถึง ข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร ที่ปฏิบัติหน้าที่ พนักงานสอบสวนเวร ประจำสถานีตำรวจภูธรกิ่งอำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย

เจ้าพนักงานฝ่ายปกครองในระดับตำบลและหมู่บ้าน หมายถึง กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน ที่ได้รับการเลือกตั้งเป็นตัวแทนของประชาชน ตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. 2457

กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน หมายถึง กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน ที่ได้รับการเลือกตั้งเป็นตัวแทนของประชาชน หรือแต่งตั้งตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. 2457 และปฏิบัติหน้าที่เป็น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน ในเขตพื้นที่กิ่งอำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย จำนวน 5 ตำบล 73 หมู่บ้าน รวม จำนวน 219 คน

การมีส่วนร่วม หมายถึง กิจกรรมที่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน มีส่วนร่วมในการ ค้นหาสาเหตุของปัญหา วางแผนแก้ไขปัญหา ปฏิบัติงาน ตลอดจนติดตามประเมินผล เพื่อช่วยเหลือประชาชน หลังจากรับแจ้งเหตุเบื้องต้น ช่วยเหลือแนะนำประชาชน ใกล้เคียงข้อพิพาท ช่วยเหลือติดตามพยานหลักฐาน หรือช่วยติดต่อประสานงานระหว่างประชาชนกับพนักงานสอบสวน

การรับแจ้งเหตุเบื้องต้น หมายถึง เมื่อประชาชนมีปัญหาหรือข้อพิพาทเกิดขึ้น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน รับทราบ แล้วรับแจ้งเหตุไว้ ให้ความช่วยเหลือแก้ปัญหาเบื้องต้นให้กับประชาชนที่มาแจ้ง ผู้ได้รับความเดือดร้อน ตลอดจนแจ้งเหตุต่อกับพนักงานสอบสวน หรือกับหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนั้น ต่อไป

การช่วยเหลือ แนะนำประชาชน หมายถึง เมื่อประชาชนมีปัญหาหรือข้อพิพาทเกิดขึ้น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน รับทราบแล้ว ให้ความช่วยเหลือแก้ปัญหาเบื้องต้นกับประชาชน ตลอดจนแนะนำในการที่จะดำเนินการ ต่อไป

การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท หมายถึง เมื่อประชาชนมีปัญหาหรือข้อพิพาทเกิดขึ้น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน ได้ช่วยเหลือไกล่เกลี่ยข้อพิพาท เจรจาต่อรองให้คู่กรณีตกลงกันได้ ตลอดจนช่วยแก้ปัญหาข้อพิพาทต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในเขตท้องที่รับผิดชอบให้กับประชาชนที่มีข้อพิพาทกัน

การช่วยสืบสวนติดตามหาพยานหลักฐาน หมายถึง การที่กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน ให้ความช่วยเหลือหาพยานหลักฐานที่เกี่ยวกับคดี และหลักฐานอื่นใดที่เป็นประโยชน์ต่อทางราชการ เพื่อเป็นการช่วยเหลือเจ้าพนักงานสอบสวนในการปฏิบัติงานตามหน้าที่

การช่วยติดต่อประสานงานระหว่างประชาชนกับพนักงานสอบสวน หมายถึง การที่
กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน ให้ความช่วยเหลือเป็นคนกลาง หรือนำพา
ประชาชนไปติดต่อกับพนักงานสอบสวนในการปฏิบัติงานตามหน้าที่

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลการวิจัยที่ได้สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างกำนัน
ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน กับ พนักงานสอบสวน สถานีตำรวจภูธรกิ่งอำเภอ
เฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย ทำให้ตอบสนองความต้องการของประชาชน ได้ตรงเป้าหมาย ในการ
ให้บริการ ช่วยเหลือ บำบัดทุกข์ บำรุงสุขแก่ประชาชน ตลอดจนเป็นการป้องปราม-หรือ
ป้องกัน ไม่ให้เกิดอาชญากรรม และเสริมสร้างการมีส่วนร่วม ให้มีทัศนคติที่ดีระหว่าง
เจ้าหน้าที่ของรัฐกับประชาชน อันจะเป็นประ โยชน์ต่อส่วนรวม ทั้งผู้ปฏิบัติงาน ผู้ใช้บริการ
ทำให้เกิดประ โยชน์สูงสุดต่อการบริหารปกครองของประเทศชาติโดยส่วนรวม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY